

Nazwa przedmiotu: MORALNE PROBLEMY POLITYKI NA STYKU KULTUR WSCHODU I ZACHODU					
Kod przedmiotu:	Rok: II 2012/2013	Semestr: zimowy	Ilość godzin: 30	Typ zajęć: do wyboru	ECTS 3
Forma zajęć: seminarium	Język: polski i angielski	Zaliczenie: 1. Aktywność na zajęciach 2. Praca pisemna 3. Test końcowy	Prowadzący: prof. nadzw. dr hab. Stanisław Obirek		
Liczba miejsc:	Wymagania/preferencje wymagane przy przyjmowaniu: Ogólna humanistyczna wiedza na poziomie studiów magisterskich Znajomość języka obcego				
Ogólny opis przedmiotu: Styk kultur bywa źródłem napięć i konfliktów. Jest też nieodzownym elementem żywotności każdej cywilizacji. Celem wykładu będzie próba diagnozy procesu cywilizacyjnego w jego historycznym rozwoju. Nacisk zostanie położony na pamięć kulturową i na mechanizmy jej tworzenia, a zwłaszcza na jej religijne komponenty. To właśnie religie bywały w przeszłości zarzewiem największych konfliktów, ale to religijni przywódcy stanowią do dziś najżywotniejszy punkt odniesienia w cywilizacyjnych przemianach. Jednym z najważniejszych, a mało rozpoznanych zjawisk jest polityzacja religii z jednej strony i ureligijnienie polityki z drugiej. Współczesny, postmodernistyczny kontekst pozwala na zdystansowany i twórczy namysł nad całym dziedzictwem ludzkości.					
Cel zajęć: Dostarczenie słuchaczom narzędzi do analizy i rozumienia skomplikowanych powiązań i relacji istniejących pomiędzy polityką, religią i moralnością w ich historycznym zróżnicowaniu. Zwrócenie uwagi na ideologiczne implikacje przynależności religijnej i politycznej.					
Zamierzone efekty kształcenia: Po ukończeniu przedmiotu zajęć student powinien być zdolny do analizy tekstów antropologicznych, rozpoznać ich wartości poznawcze, ukryte założenia ideologiczne, strategie perswazyjne. Poza tym nabędzie umiejętności krytycznego spojrzenia na język mediów publicznych, wyjaśniania dyskursu politycznego i języka religijnego, zwłaszcza jego funkcjonowania w przestrzeni publicznej.					

Wiedza:

Po zakończeniu kursu doktorant zna:

- 1) religijne tradycje monoteistyczne
- 2) implikacje polityczne religii
- 3) zależności ideologiczne w zachowaniach religijnych
- 4) procesy polityzacji religii i ureligijnienia polityki
- 5) przyczyny przełomu postmodernistycznego
- 6) możliwości przewyżnienia cywilizacyjnych napięć

Umiejętności:

Po zakończeniu kursu student potrafi:

- 1) udowodnić kulturowy charakter religii
- 2) ocenić zróżnicowanie obecności religii w polityce
- 3) wykazać moralne implikacje postaw politycznych i religijnych
- 4) zastosować poznane treści do analizy przekazów medialnych
- 5) sformułować konkretne rozwiązania dla sytuacji konfliktowych powstałych na styku różnych cywilizacji.

Inne kompetencje (postawy):

Udział w zajęciach pozwala:

- 1) samodzielnie oceniać proponowane treści
- 2) dostosować poznane treści rozwiązywania napięć na tle różnic politycznych i religijnych

Sposób sprawdzenia osiągnięcia efektów zamierzonych:

- Pisemny tekst końcowy sprawdzający podstawową wiedzę studenta w zakresie terminologii oraz wiadomości faktograficznych zdobytych na zajęciach
- Praca pisemna związana z tematem seminarium
- W trakcie zajęć student będzie musiał odpowiadać na pytania, dyskutować, argumentować w formie zajęć kontaktowych w języku obcym.

Szczegółowy opis przedmiotu (treści programowe):

1. Wprowadzenie do zajęć – ogólne przedstawienie tytułowej problematyki i reakcje uczestników. Konfrontacje oczekiwań i zaprezentowanym ujęciem tematu
2. Co to jest religia? Jednym ze źródeł konfliktów na tle religijnym jest wzajemne niezrozumienie i posługiwanie się tymi samymi pojęciami i ich odmiennym rozumieniem. Stąd konieczność historycznego przedstawienia debaty na temat istoty religii
3. Wpływ postmodernizmu na sposób postrzegania własnej tradycji kulturowej i religijnej, całkowite przewartościowanie połączone z wypracowaniem nowych strategii współistnienia w epoce globalizacji
4. Najstarsza religia księgi – judaizm – podjął szczególnie intensywną refleksję nad własną istotą. Istotny wpływ na jakość tej debaty miało powstanie państwa Izrael w 1948. Religia w przestrzeni publicznej na przykładzie państwa żydowskiego.
5. Chrześcijaństwo w Europie jednoczącej się wypracowało zróżnicowane modele zachowań wobec dramatycznych zmian kulturowych nazywanych sekularyzacją. Jest rzeczą ciekawą porównanie tych rozwiązań z modelem ukształtowanym w USA.
6. Odmiennie, choć również zróżnicowane są sposoby zmagania się islamu z postmodernizmem. Perspektywa porównawcza (kraje arabskie, Indonezja, Pakistan, Europa) dostarcza interesujących spostrzeżeń na temat istoty samego islamu.
7. W spotkaniu chrześcijaństwa w religiami Dalekiego Wschodu można zasadnie mówić o korekta monoteizmu. To spotkanie Wschodu z Zachodem jest jednym z najżywiej i najbardziej owocnie rozwijającym się dialogiem między religiami.
8. Dla wielu Polaków katolicyzm polski ma charakter wyjątkowy. Analiza tego wyznania w formie *case study* dostarcza ciekawego materiału na temat zachowań wyznawców religii w warunkach gwałtownych przemian politycznych, kulturowych i społecznych.
9. Jednym z najmocniej zakorzenionych mitów związanym z religiami jest przeświadczenie o nieuniknionym zderzeniu cywilizacji. Istnieje dużo przykładów przewyciężenia tego typu myślenia. Warto przyrzeć im się bliżej.
10. Jednym z głównych elementów różnicujących społeczeństwa i narody jest ich sposób kształtowania pamięci kulturowej. Mechanizmy jej przekazywania, modyfikowania i fałszowania to fascynujące pole antropologicznej obserwacji.
11. Poważnym i coraz bardziej docenianym komponentem tradycji kulturowej opartej na przekazach pisemnych są jej oralne komponenty, które do niedawna były zupełnie pomijane. Ich znajomość i umiejętność analizowania stanowi istotną korektę tradycji opartej na piśmie
12. Przykładem takiej korekty w ramach chrześcijaństwa jest antropologia słowa amerykańskiego jezuitę Waltera Onga. Jej poznanie może mieć kluczowe znaczenie dla rozumienia chrześcijaństwa w okresie postmodernizmu
13. Zderzenie religii ze współczesną humanistyką jest doświadczeniem granic teologii. Nie musi to prowadzić do rezygnacji z naukowego namysłu nad religią, wprost przeciwnie pozwala na wypracowanie nowych strategii, zgodnych z wymogami nowożytnego wymogu falsyfikacji własnych założeń.
14. Ostatnie dwa zajęcia będą poświęcone wybranym prezentacjom uczestników zajęć, co będzie jednocześnie praktyczną realizacją otwartego na zmiany sposobu patrzenia na tytułowe zagadnienia
15. Wybrane prezentacje uczestników zajęć.

Uwaga: 5 wybranych tematów realizowanych będzie w języku angielskim

Zalecana literatura:

Assman Jan, *Pamięć kulturowa*,
Bauman Zygmunt, *Prawodawcy i tłumacze*,
Borum Ian, *Timing the Gods*,
Dupuis Jacques, *Chrześcijaństwo i religie*,
Geertz Clifford, *Interpretacja kultur*,
Gellner Ernst, *Postmodernizm, rozum I religia*,
Halliday Fred, *Islam i mit konfrontacji*,
Historia filozofii żydowskiej, wyd. Daniel H. Frank, Oliver Leaman,
Jenkins Philip, *The Lost History of Christianity*,
Jenkins Philip, *God's Continent. Christianity, Islam, and Europe's Religious Crisis*,
The Jewish Political Tradition, t. I, *Authority*, wyd. Michael Walzer,
Mathews Gordon, *Supermarket kultury*,
Modernity, Culture and 'the Jew', wyd. Bryan Cheyette, Laura Marcus,
Obirek Stanisław, *Umysł wyzwolony. W poszukiwaniu dojrzałego katolicyzmu*,
Obirek Stanisław, *Umysł uskrzydłony. Antropologia słowa Waltera Onga*,
Pachniak Katarzyna, *Nauka i kultura muzułmańska i jej wpływ na średniowieczną Europę*,
Todorov Tzvetan, *The Fear of Barbarians. Beyond the Clash of Civilizations*,

Punkty ECTS: 3 pkt

1. Aktywny udział w seminarium - 0, 5 pkt.
2. Test - 1 pkt
3. Praca pisemna - 1 pkt.
4. Lektura tekstów i literatury przedmiotowej - 0, 5 pkt.